

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (18/11/2019)

Εισηγήτρια: Ειρήνη Στέφου

ΚΕΙΜΕΝΟ: Η πικρή γνωριμία με τον ρατσισμό

Δεν είναι εύκολο να είναι κανείς διαφορετικός, ιδίως όταν είναι παιδί. Η φυσική διαδικασία του μεγαλώματος παρουσιάζει ήδη αρκετά προβλήματα, τα οποία επιτείνονται αν ανακαλύψουμε ότι κατά τον ένα ή τον άλλο τρόπο αποκλίνουμε από τον μέσο όρο. Δεν υπάρχει **αμφιβολία** ότι η δική μου οικογένεια ήταν διαφορετική. Οι γονείς μου μιλούσαν λίγα αγγλικά και αυτά με μια βαριά ιταλική προφορά. Το στυλ της ζωής μας ήταν ολοφάνερα διαφορετικό, ένα μικρό κομμάτι Μεσογείου στις ακτές της Αμερικής. Τρώγαμε διαφορετικά εξωτικά φαγητά. Οι συζητήσεις μας ήταν πιο ζωντανές και οι φωνές μας λίγο πιο δυνατές. Οι κινήσεις μας πιο έντονες. Ο κόσμος, λοιπόν, στον οποίο ζούσαμε ήταν σίγουρα πιο ξένος.[...]

Δεν υπήρχε κανένας τρόπος να γλιτώσω από το επώδυνο στίγμα να είμαι Ιταλός και γιος του Τούλιο και της Ρόζας Μπουσκάλια, ακόμη και το όνομά μου έγινε πηγή στεναχώριας για μένα.

Ήταν συνηθισμένο εκείνο τον καιρό να μας κολλάνε τις ταμπέλες «μακαρονάς» και «μετανάστης». Ποτέ δεν κατάλαβα ακριβώς τι σήμαιναν αυτές οι λέξεις, παρόλα αυτά ένιωθα το κεντρί τους. Πρωτόνιωσα αυτόν τον πόνο μια μέρα καθώς έφευγα από το σχολείο. Βρέθηκα ξαφνικά περικυκλωμένος από μια ομάδα παιδιών που μου φώναζαν αυτά τα λόγια. «Βρωμομετανάστη», φώναζαν. Μου φάνηκε ότι πέρασε μια αιωνιότητα, ώσπου να απελευθερωθώ από τον κύκλο τους, αφού είχα φάει αρκετές κλοτσιές και μπουνιές.[...]

Μόλις έφτασα σπίτι κλειδώθηκα στο μπάνιο για να μη με δουν. [...] Δεν μπορούσα να πιστέψω αυτό που μου συνέβη. Όλα φαινόταν τόσο λάθος, κι όμως τελικά ήμουν ανίκανος να κάνω οτιδήποτε για αυτό. Τελικά ο πατέρας χτύπησε την πόρτα του μπάνιου και τον άφησα να μπει. «Τι συνέβη;», με ρώτησε. Του εξήγησα. Τελείωσα την ιστορία και περίμενα. «Εντάξει», είπε ήσυχχα, «έγινε και αυτό. Σε βρήκαν και σένα οι άνθρωποι που μας πληγώνουν και μας κάνουν να κλαίμε. Δεν μας ξέρουν και όμως μας μισούν. Οι δειλοί, που κάνουν τους δυνατούς μόνο όταν είναι πολλοί και τα βάζουν μαζί μας, γιατί ξέρουν ότι είμαστε λίγοι και δεν είμαστε σε θέση να τους αντιμετωπίσουμε. Ξέρω ότι σε πλήγωσαν, αλλά αυτό που έγινε δεν είχε εσένα σαν στόχο. Εσύ απλώς έτυχε να βρίσκεσαι εκεί. Μπορούσε να συμβεί στον καθένα μας.»

«Μισώ που είμαι Ιταλός», του εξομολογήθηκα θυμωμένα, [...] «θα προτιμούσα να είμαι σαν όλους τους άλλους».

«Ε λοιπόν, δεν είσαι! Ο θεός δεν θέλησε να μας κάνει όλους ίδιους. Μας έκανε διαφορετικούς, για να μπορεί ο καθένας να είναι ο εαυτός του. Ποτέ να μην φοβάσαι τις διαφορές. Η διαφορά είναι καλό. Θα σου άρεσε να είσαι σαν τα παιδιά που σ' έδειραν και σου φώναζαν αυτά τα πράγματα; Θα σου άρεσε να κάνεις τους άλλους να υποφέρουν και να κλαίνε; Δεν χαιρέσαι που διαφέρεις απ' αυτούς;». Θυμάμαι ότι το επιχείρημά του μου είχε φανεί πολύ δυνατό, αλλά έμεινα σιωπηλός.

«Λοιπόν, θα σου άρεσε;», επέμενε ο πατέρας μου, «θα ήθελες να είσαι σαν κι αυτούς που σε πλήγωσαν;»

«Όχι»

«Τότε σκούπισε τα μάτια σου και να είσαι περήφανος γι' αυτό που είσαι». [...] Βεβαίως ο πατέρας μου δεν έλυσε το πρόβλημα της μισαλλοδοξίας, εκείνο το ηλιόλουστο καλιφορνέζικο απόγευμα, αλλά κάτι στην εξήγησή του, στη δύναμη και στην αποφασιστικότητά του, συνέχισε πάντα να με βοηθά να δω τη **μισαλλοδοξία**¹ και τις διακρίσεις όπως πραγματικά είναι: ένα καταφύγιο για την αδυναμία και την **άγνοια**. Την αποδοχή και την κατανόηση την περιμένουμε από τους δυνατούς.

Αργότερα η εμπειρία μου μού δίδαξε ότι δεν ήμουν μόνος, ότι αυτές οι επώδυνες συγκρούσεις και ακόμη χειρότερες, είχαν συμβεί και στους Εβραίους φίλους μου, τους Μεξικανούς φίλους μου, τους Μαύρους, τους Καθολικούς, και τους ανάπηρους φίλους μου. Ο πατέρας μου είχε δίκιο, όταν μου μάθαινε ότι όσο υπάρχει άγνοια θα υπάρχει και αδικία, όσο υπάρχουν αυτοί που ασυνείδητα μισούν τον εαυτό τους θα υπάρχουν και διώξεις. Έτσι είναι δυστυχώς η ζωή, οι αποδιοπομπαίοι τράγοι ανήκουν συνήθως σε μια μειονότητα

Λεό Μπουσκάλια, «Ο πατέρας μου»

¹μισαλλοδοξία = εχθρότητα για κάθε αντίθετη άποψη, θεωρία και ιδίως ιδεολογία.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Με ποια επιχειρήματα προσπαθεί ο πατέρας να ανατρέψει τα αρνητικά συναισθήματα που τείνει να δημιουργήσει ο γιος του για την ταυτότητά του;

(Μονάδες 15)

B1. Να βρείτε τα δομικά στοιχεία της δεύτερης παραγράφου του κειμένου: «*Δεν είναι εύκολο ... ήταν σίγουρα πιο ξένος*».

(Μονάδα 6)

B2. Να αναγνωρίσετε **το είδος** και να δηλώσετε **τον συντακτικό ρόλο** των δευτερευουσών προτάσεων που σας δίνονται παρακάτω:

- α.** Ήταν συνηθισμένο να μας κολλάνε τις ταμπέλες «μακαρονάς» και «μετανάστης».
- β.** Ξέρουν ότι είμαστε λίγοι.
- γ.** Ποτέ δεν κατάλαβα τι σήμαιναν αυτές οι λέξεις.

(Μονάδες 12)

B3. α) Να γράψετε από ένα αντίθετο για τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:

αμφιβολία, μισαλλοδοξία, άγνοια

β) Να γράψετε από ένα συνώνυμο για τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:

αποκλίνουμε, ανίκανος, επώδυνες.

(Μονάδες 12)

B4. Να βρείτε στο κείμενο δύο λέξεις ή φράσεις που χρησιμοποιούνται μεταφορικά.

(Μονάδα 5)

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Στο σχολείο σας σημειώθηκε ένα περιστατικό λεκτικής και σωματικής βίας μαθητών σε βάρος αλλοδαπού συμμαθητή τους. Γράψετε ένα κείμενο (200-250 λέξεις) στη σχολική εφημερίδα όπου:

α) καταγγέλλετε γενικά τέτοιου είδους εκδηλώσεις ρατσισμού επισημαίνοντας τις επιπτώσεις που έχουν στα θύματά τους.

β) προτείνετε τρόπους και δράσεις με τους οποίους το σχολείο μπορεί να καταπολεμήσει τις διακρίσεις και να καλλιεργήσει αντιρατσιστική συνείδηση.

(Μονάδες 50)